

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

www.tukiliitto.fi

Vammaisoikeuden webinaari 26.9.

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

26.9.2023

Juristit **Tanja Salisma** ja **Saara Kokko**,

vammaispalvelujen asiantuntija **Anne Saarinen (HTM)**

oikeuksienselvityksen harjoittelija **Matleena Kinnunen (ON)**

Esityksen rakenne

- Valas III -uudistuksen vaiheet ja nykytilanne
- Uuden lainsäädännön keskeiset periaatteet ja sisältö lyhyesti
- Palveluiden järjestäminen ennen uuden vammaispalvelulain voimaantuloa
- Havaintoja hyvinvointialueiden toiminnasta ja mahdollisiin epäkohtiin puuttuminen

Valas III -uudistus (1/3)

- Vammaispalvelulainsäädännön uudistus on ollut suunnitteilla usean viimeisen hallituskauden aikana: tarkoituksena on ollut säätää nykyisten kehitysvammalain (KVL) ja vammaispalvelulain tilalle uusi vammaispalvelulaki (VPL).
- Hallituksen esitys eduskunnalle annettiin syksyllä 2022.
- Mietintövaliokunta StV kuuli asiantuntijoita ja sai alkuperäisestä HE:stä hyvin kriittisen lausunnon PeV:lta.
- Esitykseen tehtiin PeV:n edellyttämiä ja muita olennaisia muutoksia nopealla aikataululla, ja StV julkaisi poikkeuksellisesti jo mietinnön luonnosversion.
- PeV katsoi toisessa lausunnossaan, että esitetty kokonaisuus muutamien muutoksin oli perustuslain näkökulmasta hyväksyttävissä.
- StV teki esitykseen vielä joitakin muutoksia, minkä jälkeen se hyväksyi uudistusta koskevan mietinnön yksimielisesti, ja asia eteni eduskunnan täysistuntoon.

Valas III -uudistus (2/3)

- Esitys uudeksi vammaispalvelulainaksi hyväksyttiin eduskunnan täysistunnossa muutettuna 1.3.2023.
- Hyväksytyyn lakikokonaisuuteen sisältyy kehitysvammalain niiden säännösten väliaikainen jatko, jotka mahdollistavat tahdosta riippumattoman erityishuollon järjestämisen ja rajoitustoimien käytön, joitain sosiaalihuoltolain muutoksia sekä asiakasmaksulainsäädäntöön tarvittavat muutokset.
- Presidentti vahvisti lain 14.4.2023. Uusi VPL 675/2023 löytyy [Finlexistä](#).
- Lakikokonaisuuden ohella hyväksytyt lausumat edellyttävät seuraamaan, toteutuuko yhdenvertaisuus henkilökohtaisen avun ja erityisen osallisuuden tuen järjestämisessä, sekä seuraamaan tarkasti uudistuksen vaikutuksia ja tekemään tarpeen mukaan muutoksia lainsäädäntöön.
- Lisäksi kehitysvammalakiin tehtiin loppuvuodesta vuodenvaihteessa voimaan tulleita pieniä muutoksia, jotta sitä voidaan soveltaa ongelmitta hyvinvointialueilla jo nyt.
- Uuden vammaispalvelulainsäädännön oli tarkoitus tulla voimaan 1.10.2023, mutta uusi hallitus on esittänyt uuden lain voimaantulon lykkäämistä vuoden 2025 alkuun (toinen käsittely täysistunnossa tänään 26.9.)

Valas III -uudistus (3/3)

- Kehitysvammajärjestöjen huolia on toistaiseksi kuultu uudistuksen eri vaiheissa varsin hyvin.
- Kun laki tulee voimaan, on erityisen tärkeää koota eri tasoilla tietoa palvelujen toimivuudesta ja uudistuksen seurauksista. Tukiliitossa tietoa kertyy mm. lakineuvonnan ja hyvinvointialueilla toimivien vaikuttajaryhmien kautta.
- Myös uudistuksen rahoituksen riittävyttä seurattava ja tarvittaessa reagoitava puutteisiin.
- Uuden lain esityöt koostuvat alkuperäisestä hallituksen esityksestä HE 191/2022 vp sekä StV:n mietinnöstä StVM 52/2022 vp + mahdollisesta uudesta perusteluaineistosta, jos tai kun ainakin lain soveltamisalaan tehdään muutoksia.
- Kun HE:tä hyödynnetään lain tulkinnassa, huomiota tulee kiinnittää siihen, onko kyseistä kohtaa muutettu StV:n mietinnöllä + mahdollisilla uusilla lain perusteluilla.
- Virallismateriaalia lain toimeenpanon ja soveltamisen tueksi odotetaan. THL:n Vammaispalvelujen käsikirjassa on jo julkaistu luonnostekstit uuden lainsäädännön sisällöstä.

Hallitusohjelmakirjaukset vammaislaainsäädännön uudistuksesta

- "Uusi vammaispalvelulaki siirretään tulemaan voimaan 1.10.2024. Hallitus käynnistää kiireellisesti lainvalmistelun, jonka tarkoituksena on turvata vammaisten oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus. Priorisoidaan uuden vammaispalvelulain valmistelua lainvalmisteluprosessissa.
- Huomioidaan uuden vammaispalvelulain valmistelussa vammaispalvelulain 675/2023 eduskuntakäsittelyn aikana tehdyt lisäykset. Lainvalmistelun kustannusvaikutus nykytilanteeseen verrattuna saa olla 100 miljoonaa euroa vuosittaisia menoja kasvattava valtiovarainministeriön arvion mukaan.
- Käynnistetään syksyllä 2023 määräaikainen ohjelma, jossa panostetaan lasten ja nuorten neuropsykologisten häiriöiden kuntoutukseen ja kuntoutuspalveluihin Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen kautta. Ohjelmaan käytetään 20 milj. euroa vuodessa kunnes uusi vammaispalvelulaki on saatu voimaan."

HE 9/2023 vp Hallituksen esitys vammaispalvelulainsäädännön voimaantulon lykkäämisestä

- Hallitus antoi 31.08.2023 esityksen vammaispalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon lykkäämistä koskevaksi lainsäädännöksi.
- Hallitus esittää uudeksi voimaantulopäiväksi 1.1.2025.
- ”Taustalla on tarkoitus varmistaa, että vammaispalvelulain soveltamisala turvaa vammaisten henkilöiden oikeuden saada tarvitsemansa palvelut ja että hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 9 §:n mukainen rahoitusperiaate toteutuu.” (s. 3)
- ”Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain sekä niihin liittyvien lakien voimaantuloajankohdan siirtämisen tavoitteena on varata aikaa uuden vammaispalvelulain soveltamisalaa koskevien säännösmuutosten valmistelulle sekä vaikutusten arvioinnille yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa.” (s. 6-7)

HE 9/2023 vp Hallituksen esitys vammaispalvelulainsäädännön voimaantulon lykkäämisestä

- ”On tarkoitus, että hyväksytyn vammaispalvelulain tultua voimaan eri tavoin vammaiset henkilöt saavat vammaispalvelunsa yhdenvertaisesti saman lain perusteella. Siksi lain on vastattava hyvin monenlaisiin avun ja tuen tarpeisiin.” (s. 4)
- HE:ssä tarkastellaan lähinnä tarvetta ikääntymisrajaukselle.
 - → Ei kuitenkaan todeta nimenomaisesti, että muutoksia suunniteltaisiin vain ikääntymisrajaukseen.
 - → Tarkoitus ei vaikuta olevan lain sisältösäännösten avaaminen, mutta riski tähän on olemassa.

HE 9/2023 vp Hallituksen esitys vammaispalvelulainsäädännön voimaantulon lykkäämisestä

- Monet vammais- ja lapsijärjestöt vaatineet esim. kesän 2023 lausuntokierroksella vähintään vammaisia lapsia koskevien säännösten voimaantuloa 1.10.2023.
- HE:ssä todetaan kuitenkin, että "[l]aista ei ole mahdollista erottaa osaa säännöksistä tulevaksi voimaan ennen uuden soveltamisalan säätämistä." (s. 9)
- "- - syksyllä 2023 käynnistetään määräaikainen ohjelma, jossa panostetaan lasten ja nuorten neuropsykologisten häiriöiden kuntoutukseen ja kuntoutuspalveluihin Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen kautta, kunnes uusi vammaispalvelulaki on saatu voimaan."
 - HE:ssä katsotaan, että tällä pystytään osaltaan korvaamaan sitä, että hyväksytyt vammaispalvelulain mukaisten lapsia koskevien säännösten voimaantulo siirtyy.
 - → Lapsia koskeva sääntely nähdään tärkeänä parannuksena nykytilanteeseen.
- Sosiaalisen toimintakyvyn sisällyttämistä soveltamisalasäännökseen on haastettu, mutta em. kirjauksen panostuksesta nepsy-kuntoutukseen voi myös tulkita viittaavan siihen, että lainsäätäjän tarkoituksena on säilyttää sosiaalinen toimintakyky osana vammaisuuden määritelmää.

Tukiliitto StV:n kuultavana (1/2)

- Kehitysvammaisten Tukiliitto ry oli eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuultavana vammaispalvelulainsäädännön voimaantulon lykkäämistä koskevasta hallituksen esityksestä 8.9.2023.
- Tukiliitto vastusti uuden vammaispalvelulain voimaantulon siirtämistä, koska se tarkoittaisi heikennystä vammaisten henkilöiden palveluiden ja oikeuksien toteutumiseen.
- Erityisen voimakkaasti viivästys vaikuttaisi niiden vammaisten ihmisten asemaan, jotka tällä hetkellä jäävät väliinputoajiksi eivätkä pääse lainkaan vammaispalveluiden piiriin, sekä esimerkiksi vammaisiin lapsiin, joille kuuluvista palveluista ja oikeuksista säädetään vahvistetussa uudessa vammaispalvelulaissa huomattavasti aiempaa kattavammin esimerkiksi asumisen ja lyhytaikaisen huolenpidon osalta.

Tukiliitto StV:n kuultavana (2/2)

- Henkilökohtaisen avun nykytilanteen jatkuminen on ongelmallista YK:n vammaissopimuksen näkökulmasta.
 - CRPD-komitean langettava ratkaisu asiasta Suomelle 4/2022.
- Voimaantulon siirtämisen konkreettisia perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, eikä esim. lapsivaikutuksia ole juurikaan arvioitu.
- Ko. heikennystä voidaan tarkastella perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten näkökulmasta: esim. suhteellisuusvaatimus ei täyty, koska kyseessä olisi mm. lasten ja perheiden kannalta kohtuuttoman pitkä viivästys, voimaantulon siirto ei myöskään ole välttämätöntä, koska muitakin toteuttamisvaihtoehtoja on tunnistettu HE:ssä.
- Riittävän painavia taloudellisia perusteita voimaantulon siirrolle ei ole.
- Euroopan sosiaalisen peruskirjan valvontakäytäntö: hyväksyttävissäkin olevat perusoikeuksien rajoitukset tulee kohdistaa muihin kuin heikoimmassa asemassa oleviin.

Vammaispalvelulain voimaantulon siirtoa koskevan esityksen tilanne

- PeV antoi pe 15.9. esityksestä lausunnon (PeVL 1/2023: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Documents/PeVL_1+2023.pdf): voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.
- PeV piti välttämättömänä, että StV:n tulee selvittää, voiko lapsen oikeuksiin vaikuttava sääntely tulla voimaan vammaispalvelulain aikaisemmin kaavailtuna voimaantuloajankohtana tai muuna nyt ehdotettua olennaisesti aikaisempaan ajankohtana.
- StV:n mietintö esityksestä valmistui 20.9.2023.
 - StV esitti, että HE 9/2023 hyväksytään muuttamattomana
 - Kysymys lapsia koskevien säännösten mahdollisesta aikaisemmasta voimaantulosta käytännössä ohitettiin StV:n mietinnössä.
- StV:n mietinnön pohjalta tarvitaan kaksi käsittelyä eduskunnan täysistunnossa: II käsittely ti 26.9.2023.
- → Aikataulu on erittäin tiukka, kun voimaantulon siirtoa koskevan lain pitäisi tulla voimaan ennen 1.10.2023.

StVM 2/2023 vp

- ”Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä saaman selvityksen mukaan vammaispalveluja koskevan lainsäädännön uudistaminen on kokonaisuus, josta ei ole tarkoituksenmukaista erottaa osaa säännöksistä tulevaksi voimaan ennen uuden lain soveltamisalan tarkentamista. Selvityksen mukaan uuteen vammaispalvelulakiin sisältyy useita yksinomaan lapsia koskevia säännöksiä, mutta lasten oikeuksia vahvistava sääntely kytkeytyy kiinteästi kokonaisuuteen eikä ole sellaisenaan erotettavissa tai siirrettävissä voimassa olevaan lainsäädäntöön.”
- ”Selvityksen mukaan uuden vammaispalvelulain lapsia koskevat säännökset ja nykyisin voimassa olevan lain säännökset eivät ole myöskään lähtökohtaisesti sovittavissa yhteen.”
- ”Valiokunta toteaa, että uuden lain voimaantulon myöhentämisellä 15 kuukaudella on lapsuudessa ja nuoruudessa ajallisesti merkittävämpi vaikutus kuin aikuisuudessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriö arvioi uuden vammaispalvelulain valmistelun yhteydessä, onko mahdollista aikaistaa lapsia koskevaa sääntelyä.”
- ”Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta kiirehtii vammaispalvelulain soveltamisalaa koskevan hallituksen esityksen antamista eduskunnalle, koska eduskuntakäsittelylle on varattava sen vaatima aika ja muutosten hyväksymisen jälkeen tulee myös jäädä kohtuullinen ja riittävä aika valmistautua lain toimeenpanoon.”
- ”Valiokunta painottaa myös, että soveltamisalaa koskevan hallituksen esityksen valmistelussa on kiinnitettävä erityisesti huomiota vammaisten henkilöiden keskinäisen yhdenvertaisuuden toteutumiseen tarpeen mukaisten palvelujen saatavuudessa sekä huolehdittava riittävästä vaikutusten arvioinnista.”
- Hallituksen lainsäädäntöohjelmassa ja –suunnitelmassa VPL:n esittelyviikoksi on merkitty viikko 13/24, eli maaliskuun loppu: <https://valtioneuvosto.fi/lainsaadantosunnitelma>.

Uuden vammaispalvelulain peruslähtökohtia

- **Diagnoosineutraalisuus.**
- **Ei ikärajoja** (ikäntymisrajaus poistettiin).
- **Asiakaslähtöisempi asiakasprosessi**, jossa lapseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.
- Lain mukaiset erityispalvelut turvataan edelleen pääosin **subjektiivisina oikeuksina.**
- Palvelut edelleen vamman vuoksi tarvittavan avun ja tuen osalta **maksuttomia.**
- StV totesi lisäksi mietinnössään, että hyvinvointialueiden tulisi käyttää kehitysvammaisten ja autismikirjon henkilöiden **elämänmittaisia, välttämättömiä palveluita järjestäessään** ensisijaisesti ulkoisten sopimuskumppanien kanssa **kestäviä järjestämistapoja**, kuten henkilökohtainen budjetointi, yksilöllinen maksusitoumus tai palveluseteli → sovellettava yhdenvertaisesti.

Aiempaa lapsilähtöisempi vammaispalvelulainsäädäntö

- Pohjana YK:n vammaissopimus ja lapsen oikeuksien sopimus.
- Lapsen edun turvaaminen on aina lähtökohta järjestettäessä lapsen palveluita.
- Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta ja nuorella 18–24-vuotiasta henkilöä.
- Lapset huomioitiin jo valmistelussa: kunkin pykälän osalta tehtiin erillinen arviointi, edellyttääkö lapsen oikeuksien toteutuminen erityisiä säännöksiä, ja tarpeellisiksi katsotut erityissäännökset otettiin mukaan lakiin.
- Lapsen asumisen tukea koskevaa sääntelyä täsmennettiin ja täydennettiin valiokuntakäsittelyssä merkittävästi.
- Lasten huomioimisessa kaikkiaan suuri parannus verrattuna nykyiseen vammaispalvelulainsäädäntöön, vaikka joitakin puutteitakin on.
 - Esim. vuoroasuvat lapset huomioidaan vain esteettömän asumisen tuen pykälässä, eikä kaikissa tärkeissä pykälissä perusteluineen huomioida erikseen lapsia, vaikka olisi ollut tarpeen (esim. tuettu päätöksenteko ja vaativa moniammatillinen tuki).

Lain tarkoitus (1 §)

1 § Lain tarkoitus

- Tämän lain tarkoituksena on:

1) toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä;

2) tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista;

3) turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut.

- **Lain tarkoituksen tulee ohjata sen soveltamista.**

Lain soveltamisala (2 §)

- Lakia sovelletaan **vammaiseen henkilöön, jonka**
 - vamman tai sairauden aiheuttama fyysinen, kognitiivinen, psyykkinen, **sosiaalinen** tai aisteihin liittyvä toimintarajoite on pitkäaikainen tai pysyvä;
 - vamma tai sairaus yhdessä yhteiskunnassa esiintyvien esteiden kanssa estää osallistumisen yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa (eli ns. vammaisuuden sosiaalinen malli); ja
 - itsenäisen elämän, osallisuuden tai yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää **välttämättä** tämän lain mukaisia palveluita.
- Erityispalveluja tämän lain perusteella, jos vammainen henkilö ei saa yksilöllisen tarpeen mukaisia ja sopivia palveluja muun lain nojalla, huomioiden edelleen asiakkaan edun ensisijaisuuden periaate.

Uuden vammaispalvelulain mukaiset palvelut

- Valmennus (läheisille osin määrärahasidonnainen)
- Henkilökohtainen apu
- Erityinen osallisuuden tuki ("HA:n vastinpari voimavarattomille")
- Tuettu päätöksenteko (kokonaan uusi palvelu)
- Vaativa moniammatillinen tuki
- Asumisen tuki
- Lapsen asumisen tuki (ml. asuminen kodin ulkopuolella)
- Esteettömän asumisen tuki
- Lyhytaikainen huolenpito (ei sis. kuntouttavaa varhaiskasvatusta)
- Päivätoiminta
- Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta
- Liikkumisen tuki
- Taloudellinen tuki (määrärahasidonnainen)
- Taloudellinen tuki hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle
- Muut lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut ja tukitoimet (määrärahasidonnainen)

Siirtymäsäännökset

- Siirtymäsäännökset = säännökset, joita sovelletaan siirryttäessä uuden lain soveltamiseen
- Hallitus on ehdottanut uuden vammaispalvelulain siirtymäsäännöksiä myöhennettäväksi lain voimaantulon (mahdollisen) lykkäämisen seurauksena.
- Päätökset pysyvät voimassa niihin kirjatun voimassaoloajan, mutta kuitenkin max. 3 vuotta, ellei asiakas itse aiemmin toivo uuden lain mukaista päätöstä tai hänen tarpeensa sitä vaadi
 - Poikkeus: kuntouttavaa varhaiskasvatusta koskevat EHO-päätökset ovat ilman siirtymäaikaa voimassa niihin merkityn voimassaoloajan loppuun saakka
- Erityisen osallisuuden tuen tuntimäärien porrastaminen sekä hengityslaitteen varassa elävän henkilön taloudellisen tuen indeksikorotusten määräytyminen.
- Tuettu päätöksenteko tulee voimaan 1.1.2025 alkuperäisessä aikataulussa.

Palveluiden järjestäminen ennen uuden vammaispalvelulain voimaantuloa 1/2

- Sovelletaan nykyistä vammaislainsäädäntöä eli esimerkiksi vammaispalvelulakia ja kehitysvammalakia (ja siis myös tehdään EHO:t)
- Muutoksenhakuviranomainen erityishuollon palveluissa on aluehallintovirasto.
- YK:n vammaissopimus on Suomessa lainsäätövoimaisena voimassa.
- Perustuslaki 22 §, perus- ja ihmisoikeusmyönteisen lainsäätöperiaate: vammaisten henkilöiden palveluiden oltava sopusoinnussa muun muassa YK:n vammaissopimuksen sisällön kanssa.

Palveluiden järjestäminen ennen uuden vammaispalvelulain voimaantuloa 2/2

- VPL:n ja KVL:n perusteella, huomioiden YK:n vammaissopimuksen ja yhdenvertaisuuslain mukaisen velvoitteen tehdä vamman vuoksi tarvittavat kohtuulliset mukautukset, voi jo nyt olla oikeus saada samansisältöisiä palveluita kuin uusi VPL toisi (mm. vahvaa tukea vammaisen lapsen asumiselle kotona, vapaa-ajan apua sekä tukea päätöksentekoon)
- näiden palvelujen hakeminen jo ennen uuden lain voimaantuloa on mahdollista, vaikka oikeudet uuden lain myötä vahvistuvatkin
 - Esim. Juristi vastaa -teksti: [Miten vammaisen lapsen asumista oman perheen kanssa tulee tukea?](#)
- Apua palveluasioissa saa tarvittaessa esim. Tukiliiton lakineuvonnasta: www.tukiliitto.fi/tuki-ja-neuvot/lakineuvonta/

Havaintoja hyvinvointialueilta vammaispalveluihin liittyen

- Sosiaali- ja terveydenhuollon sisältölainsäädäntö ei ole muuttunut hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa.
- Mahdolliset ongelmat esimerkiksi palveluiden järjestämisessä eivät johdu myöskään esimerkiksi VALAS-uudistuksesta, eikä myöskään omaishoitoa koskevaa lainsäädäntöä ole heikennetty.
- Taustana yleensä hyvinvointialueiden sisäiset asiat kuten pyrkimys yhdenmukaistaa alueen palvelut tilanteessa, jossa resursseja on käytettävissä tarpeisiin nähden liian vähän.

Esimerkkinä aamu- ja iltapäivätoiminta erityishuollossa

- Tällä hetkellä hyvinvointialueen tulee edelleen taata maksuton erityishuollon palvelu niille, jotka sitä vammaansa liittyvän yksilöllisen hoidon ja huolenpidon vuoksi tarvitsevat (kehitysvammalaki 1 ja 2 §).
- Asiakkaan edun ensisijaisuuden periaate (SHL ja AsiakasL): ”Asiakasta koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava siten, että ensisijaisesti otetaan huomioon asiakkaan etu” (ml. maksuttomuus).
(<https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/asiakasprosessi/asiakkaan-asema-ja-oikeudet>)
- Normaalisuuden periaate: kun lapsen hoidon ja huolenpidon tarve poikkeaa tavanomaisesta, ikätason mukaisesta tarpeesta kehitysvammaisuudesta johtuen, on hoidon tarpeeseen vastattava tarvittaessa kehitysvammalain mukaisena erityishuoltona.
- Subjektiivinen oikeus: kun edellytykset täyttyvät, on palvelu myönnettävä. Yleislain mukaisen, maksullisen palvelun olemassaolo yksinään ei ole peruste syrjäyttää subjektiivista oikeutta.

Esimerkkinä aamu- ja iltapäivätoiminta erityishuollossa

Vuoden 2023 alussa voimaan tuli kehitysvammalain 2 §:n muutos:

Kunta voi tuottaa yksilöllistä hoitoa ja muuta huolenpitoa siltä osin kuin se on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

- Uusi (lykätty?) VPL 24.2 § tällä hetkellä: Lyhytaikaista huolenpitoa on oikeus saada myös, jos kunta ei järjestä perusopetuslain 48 b §:n perusteella sellaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, joka vastaa vammaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. *Tämä ei ole vielä voimassa!*
- Ylen juttu aiheeseen liittyen (haastateltu Tukiliiton asiantuntija Anne Saarista): <https://yle.fi/a/74-20050405>

Tulevia tapahtumia

- **Tukiliiton vammaisoikeuden webinaarit:**
- Itsemääräämisoikeus ja sen oikeudellinen perusta: 31.10.
- Oikeus yhdenvertaiseen oppimiseen: 28.11.
Varhaiskasvatus ja sen tuki, oppimisen tuki uudistuksineen, oppivelvollisuus ja tuki toisella asteella.
- Seuraa Tukiliiton tapahtumakalenteria: <https://www.tukiliitto.fi/toiminta/tapahtumat/>
- **THL:n Verkostoituviissa vammaispalveluissa 29.9.**
agendalla myös ajankohtaiset uuden vammaispalvelulain voimaantulosta: <https://thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri/-/event/10238791>

Kiitos!

lakineuvonta@tukiliitto.fi

www.tukiliitto.fi/tuki-ja-neuvot/

Tukiliitto.fi

@tukiliitto